

Spis treści

Od autora	9
1. Wymienialność walut i mechanizmy kursów w różnych systemach monetarnych	11
1.1. Wzajemna wymienialność pieniędzy – zasada i cel międzynarodowego systemu walutowego	11
1.2. Dewizy, rynek dewizowy i kurs wymienny	12
1.3. Rola kursu walutowego w gospodarce i jego dwa podstawowe warianty	16
1.4. Proces dostosowawczy w obu głównych typach kursów – charakterystyka porównawcza	20
1.5. Wzorcowy typ systemu sztywnych kursów – waluta złota.	22
1.5.1. Kurs w systemie <i>gold coin standard</i>	22
1.5.2. „Rozcieńczone” mutacje waluty złotej	23
1.5.3. Ostatnia wąta nić związku pieniądza ze złotem – <i>gold-dollar standard</i>	24
1.6. Kurs sztywny w systemie pieniądza konwencjonalnego	25
1.7. System <i>currency board</i> przykładem zupełnej stałości kursu bez podstawy w zlocie	26
1.8. Wachlarz najczęściej stosowanych rozwiązań	29
1.9. Specyfika mechanizmu kursowego w systemie z Bretton Woods	31
<i>Summary</i>	34
2. Kurs walutowy w perspektywie długo- i krótkookresowej	35
2.1. Kurs walutowy i czynniki określające go w długim okresie	35
2.2. Prawo jednej ceny i teoria parytetu sił nabywczych walut.	38
2.3. Powody długotrwałych odchyżeń kursu od poziomu wyznaczonego przez PPP.	47
2.3.1. Struktura towarowa produktu krajowego a zasada PPP	47
2.3.2. Zmiany zagregowanego popytu i zmiany produktywności a zasada PPP	48
2.3.3. Zasada PPP i efekt Balassy–Samuelsona w krajach mniej rozwiniętych	50
2.4. Czynniki wyznaczające kurs walutowy w krótkim okresie	51
<i>Summary</i>	56
3. Kurs walutowy i równowaga monetarna w gospodarce otwartej	57
3.1. Rynek kasowy, kurs <i>spot</i> i stopa procentowa	57
3.1.1. Przewidywany wzrost krajowego popytu na import	59
3.1.2. Przewidywany wzrost zagranicznego popytu na krajowy eksport	60
3.1.3. Przewidywany wzrost produktywności w kraju lub za granicą	61
3.1.4. Przesunięcia względnych poziomów cen a kurs walutowy	61
3.2. Mechanizm kursu sztywnego i rola banku centralnego	68
3.2.1. Podstawowe zasady i cechy mechanizmu kursu sztywnego.	68
3.2.2. Związek między bilansem płatniczym i obiegiem pieniężnym przy kursie sztywnym	69
3.2.3. Równowaga monetarna i proces dostosowawczy w warunkach kursu sztywnego	71

3.2.4. Problem autonomii polityki pieniężnej w warunkach kursu sztywnego.	76
3.2.5. Kwestia skuteczności sterylizacji rezerw w systemie kursu sztywnego.	80
3.3. Równowaga monetarna i kurs w dynamicznym modelu gospodarki otwartej.	82
Summary	84
4. Rynek terminowy i kurs <i>forward</i>	86
4.1. Wyjaśnienia wstępne	86
4.2. Arbitraż odsetkowy i spekulacja	87
4.3. Kurs <i>forward</i> i jego determinanty – zasada „krytego” parytetu stóp procentowych.	91
4.3.1. Krzywa arbitrażu odsetkowego	92
4.3.2. Funkcja „krytego” arbitrażu odsetkowego a globalizacja rynków finansowych	97
4.4. Rola spekulacji w kształtowaniu kursu terminowego	98
4.5. Rynek terminowy i kurs terminowy w perspektywie długookresowej – znaczenie racjonalnych oczekiwań.	102
Summary	106
5. System z Bretton Woods przykładem sztywnych kursów w praktyce	108
5.1. Sens i zakres wymiwalności walut w systemie z Bretton Woods.	108
5.2. Priorytety gospodarcze a mechanizm kursowy systemu z Bretton Woods.	110
5.3. Charakterystyka systemu z Bretton Woods – głębszy sens przyjętych w nim rozwiązań	113
5.4. Krach systemu z Bretton Woods i rozpowszechnienie się floatingu.	118
5.5. Niedowład mechanizmu równoważącego prawdziwą przyczyną kryzysu systemu z Bretton Woods	121
5.6. Wielobiegunowy system walutowy i nowa postać problemu płynności	124
Summary	127
6. Światowy system walutowy epoki floatingu i nowsze tendencje w jego ewolucji	129
6.1. Decyzje konferencji w Kingston i nowy układ stosunków walutowych w świecie	129
6.2. Tendencje do regionalnej integracji walutowej – unia walutowa w Europie	132
6.3. Plusy i minusy walutowej unifikacji	135
6.4. Inne nowe elementy w międzynarodowym systemie walutowym	138
6.5. Ewolucja roli MFW – spór o jej ocenę	142
6.6. MFW wobec aktualnych wyzwań	146
Summary	148
7. Struktura i mechanizm lokalnego i międzynarodowego rynku walutowego	150
7.1. Rola i znaczenie rynku dewizowego i międzynarodowego rynku walutowego	150
7.2. Instytucjonalna infrastruktura rynku walutowego	151
7.3. Dealerzy, brokerzy i <i>market makers</i>	153
7.4. Niektóre techniczne aspekty „dealingu” na rynku dewizowym	155
7.5. Zarządzanie „pozycjami” walutowymi przez dealerów na rynku dewizowym	156
7.6. Główne segmenty lokalnego i międzynarodowego rynku walutowego	158
7.7. Rynek detaliczny – jego uczestnicy i motywy ich operacji walutowych	160
7.8. Rynek hurtowy – jego specyfika i znaczenie.	162
7.8.1. Arbitraż walutowy (kursowy)	163
7.8.2. Arbitraż odsetkowy.	164
7.8.3. „Odkryty” i „kryty” arbitraż odsetkowy w praktyce.	165
7.9. Terminowy rynek dewizowy OTC i jego główne instrumenty.	167
7.9.1. Kontrakty <i>forward</i> oraz opcje OTC	168
7.9.2. Kontrakty swapowe (<i>FX swaps</i> oraz <i>currency swaps</i>)	170
Summary	179

8. Giełdowy rynek kontraktów walutowych	181
8.1. Walutowe kontrakty <i>futures</i>	181
8.2. Opcje walutowe (<i>currency options</i>)	191
<i>Summary</i>	199
9. Rola banków w międzynarodowym obrocie gospodarczym	200
9.1. Bankowa obsługa handlu międzynarodowego	200
9.1.1. Międzynarodowy rynek walutowy i system rozliczeń międzybankowych	202
9.2. Główne formy rozliczeń bankowych i finansowanie handlu zagranicznego.	205
9.2.1. Inkaso dokumentowe (<i>Documentary collection</i>)	207
9.2.2. Akredytywa dokumentowa (<i>Documentary letter of credit</i>)	208
9.2.3. Faktoring	210
9.2.4. Forfaiting	214
9.3. Rozwój międzynarodowej bankowości komercyjnej w drugiej połowie dwudziestego wieku	215
9.4. Specyfika bankowości inwestycyjnej – jej międzynarodowe aspekty	218
9.5. Dzisiejsze formy obecności banków na arenie międzynarodowej	220
9.6. Specyfika amerykańskiej ekspansji w obszarze bankowości międzynarodowej.	224
9.7. Ewolucja bankowości międzynarodowej w epoce globalizacji rynków finansowych.	227
9.8. Strategia dostosowawczo-obronna bankowości międzynarodowej	230
<i>Summary</i>	233
10. Międzynarodowy rynek pieniężno-kapitałowy	235
10.1. Znaczenie i podstawowe mechanizmy transferów kapitału.	235
10.2. Typowe przykłady autonomicznych przepływów kapitału i wywołujące je motywacje.	237
10.3. Klasyfikacja przepływów kapitałowych z różnych punktów widzenia	239
10.4. Subiektywne motywy i głębsze powody przepływów kapitału – zachęty i ryzyko	240
10.5. Podstawowe niebezpieczeństwo otwartości – spekulacyjne przepływy kapitału	243
10.6. Obecne ramy organizacyjne globalnego rynku pieniężnego i kapitałowego	245
10.7. Przesłanki powstania i rozwoju rynku eurodolarowego	247
10.8. Mechanizm kreacji eurodolara	249
10.9. Rynek eurodolarowy i „prywatyzacja” międzynarodowego systemu finansowego	253
10.10. Sporne aspekty funkcjonowania eurorynków – główne stanowiska w ich ocenie	255
10.11. Rynek euroobligacji (eurobondów) i jego instrumenty.	257
10.12. Kontrofensywa eurobanków na międzynarodowym rynku kapitałowym	261
10.13. Innowacyjność międzynarodowego rynku kapitałowego i jego perspektywy	263
<i>Summary</i>	265
11. Rola centrów <i>offshore</i> w międzynarodowym systemie finansowym	266
11.1. Niebezpieczeństwa globalizacji rynków finansowych	266
11.2. Dlaczego tak wiele uwagi świata skupia się na centrach <i>offshore</i>	270
11.3. Finansowo-gospodarcze znaczenie centrów <i>offshore</i>	272
11.4. Zasady opodatkowania korporacji ponadnarodowych i centra <i>offshore</i>	275
11.5. Problem cen transferowych a centra <i>offshore</i>	278
11.6. Ewolucja charakteru i znaczenia centrów <i>offshore</i> w ostatnich latach	284
<i>Summary</i>	287
Bibliografia	289
Indeks	291